

สรุปกฎหมาย

จําหน่าย

Deedee e-book

สารบัญ

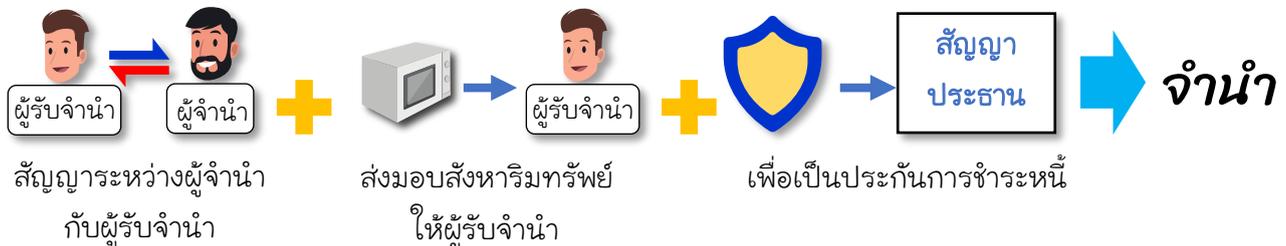
ลักษณะทั่วไปของการจำนำ.....	1
องค์ประกอบของการจำนำ.....	1
• องค์ประกอบทั่วไปของการจำนำ.....	1
○ สัญญา.....	1
▪ สิ่งที่ทำห้ามกำหนดในสัญญาจำนำ (ม. 756).....	1
○ ผู้รับจำนำ.....	1
○ ผู้จำนำ.....	2
○ การส่งมอบสังหาริมทรัพย์.....	2
• ตัวอย่างคำพิพากษา.....	3
วิธีการจำนำ.....	4
• การจำนำทรัพย์ทั่วไป (ม. 747).....	4
• การจำนำตราสาร.....	4
○ การจำนำตราสารทั่วไป (ม. 750).....	4
○ การจำนำตราสารชนิดออกให้บุคคลเพื่อเช่าสั่ง (ม. 751).....	4
○ การจำนำตราสารชนิดออกให้แก่บุคคลโดยนาม และห้ามโอนโดยสลักหลัง (ม. 752).....	5
○ การจำนำไปหุ้นหรือใบหุ้นชนิดระบุชื่อ (ม. 753).....	5
○ การปฏิบัติเมื่อหนี้ที่จำนำถึงกำหนดก่อนหนี้ประธาน (ม. 754).....	6
▪ ทรัพย์สินทั่วไป (ม. 754 วรรค 1).....	6
▪ เงิน (ม. 754 วรรค 2).....	6
• ตัวอย่างคำพิพากษา.....	6
ขอบเขตของการจำนำ.....	7
• ขอบเขตของการจำนำ (ม. 748).....	7
สิทธิหน้าที่ของผู้รับจำนำ.....	8
สิทธิของผู้รับจำนำ.....	8
• สิทธิได้รับชำระหนี้ก่อนเจ้าหนี้รายอื่น (ม. 282).....	8
• สิทธิยึดทรัพย์จำนำไว้ (ม. 758).....	8
• สิทธินำดอกผลเงินต้นยืมมาชำระหนี้ (ม. 761).....	8
• สิทธิได้รับชดเชยค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาทรัพย์จำนำ (ม. 762).....	9

หน้าที่ของผู้รับจํานำ	9
• หน้าที่รักษาทรัพย์จํานำ (ม. 759).....	9
• หน้าที่ไม่นําทรัพย์จํานำออกใช้, ไม่ให้ผู้อื่นนำไปใช้ และไม่ให้ผู้อื่นเก็บรักษา (ม. 760).....	9
สิทธิหน้าที่ของผู้จํานำ	10
• สิทธิไถ่ถอนทรัพย์จํานำ.....	10
• หน้าที่ไม่ทำให้สิทธิที่จํานำเสียหาย (ม. 755).....	10
การบังคับจํานำ	11
• การบังคับจํานำทรัพย์ทั่วไป.....	11
○ บอกกล่าวบังคับจํานำได้ (ม. 764).....	11
○ ไม่สามารถบอกกล่าวบังคับจํานำ (ม. 765).....	11
• การบังคับจํานำตัวเงิน (ม. 766).....	11
• การบังคับจํานำกรณีมีทรัพย์จํานำหลายสิ่ง.....	12
• ผลของการบังคับจํานำ.....	12
○ ผลต่อหนี้ประธาน (ม. 767).....	12
○ ผลต่อเจ้าของทรัพย์ที่แท้จริง (ม. 1332).....	13
• ตัวอย่างคำพิพากษา.....	13
การระงับของการจํานำ	14
• หนี้ประธานระงับนอกเหนือจากอายุความ (ม. 769 (1)).....	14
• ผู้รับจํานำยอมให้ทรัพย์จํานำกลับไปสู่ความครอบครองของผู้จํานำ (ม. 769 (2)).....	14
• ตัวอย่างคำพิพากษา.....	15
อายุความ	16
• อายุความเรียกร้องค่าใช้จ่ายหรือค่าเสียหาย (ม. 763).....	16
• การบังคับจํานำเมื่อหนี้ประธานขาดอายุความ (ม. 193/27).....	16

ลักษณะทั่วไปของการจำนำ

องค์ประกอบของการจำนำ

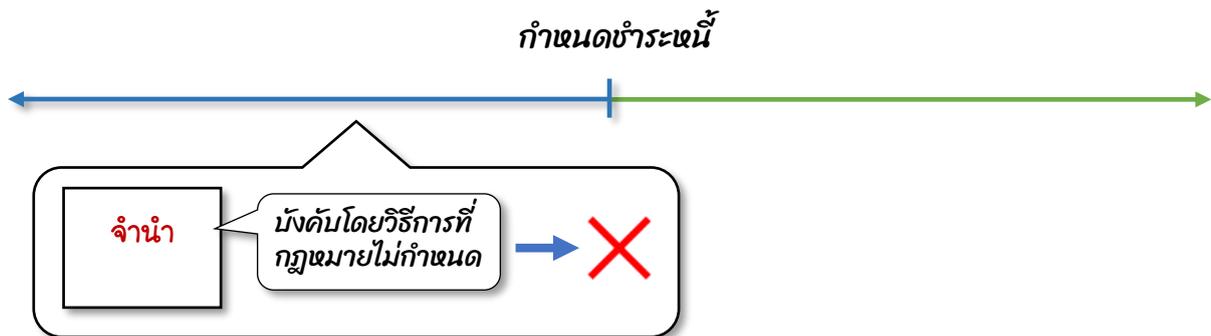
องค์ประกอบทั่วไปของการจำนำ (ม. 747)

สัญญา

- การจำนำเป็นสัญญาประเภทหนึ่ง
- กฎหมายไม่กำหนดให้การจำนำต้องทำเป็นหนังสือหรือมีหลักฐานเป็นหนังสือ
 - ฎีกา 1451/2503 - ลูกหนี้นำทรัพย์สินไปจำนำไว้กับเจ้าหนี้ โดยไม่ได้ทำหนังสือสัญญาจำนำได้ การจำนำก็มีผลสมบูรณ์

สิ่งที่ห้ามกำหนดในสัญญาจำนำ (ม. 756)

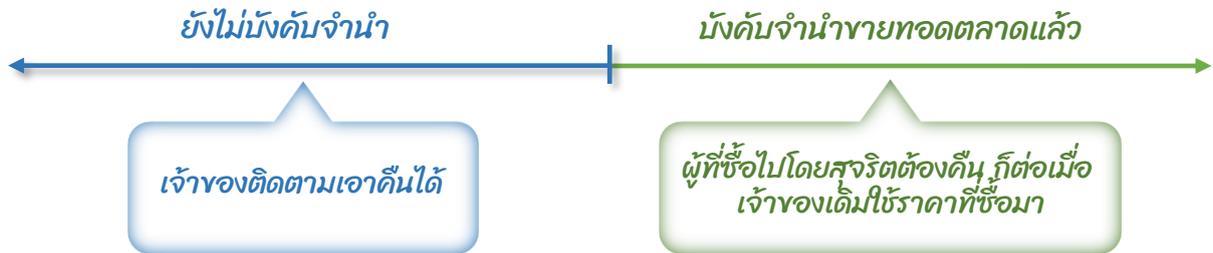
- การตกลงในช่วงก่อนหนี้ถึงกำหนดชำระ ว่า ถ้าไม่มีการชำระหนี้ให้ผู้รับจำนำเป็นเจ้าของ, จัดการทรัพย์สินจำนำต่างจากกฎหมายกำหนด = ข้อตกลงไม่สมบูรณ์

ผู้รับจำนำ

- ผู้รับจำนำต้องเป็นเจ้าของ
- หนี้ประธานต้องสมบูรณ์และฟ้องร้องบังคับได้

ผู้จำหน่าย

- ผู้จำหน่ายจะเป็นลูกหนี้หรือบุคคลภายนอกก็ได้
- ผู้จำหน่ายต้องเป็นเจ้าของทรัพย์สิน, ได้รับความยินยอมจากเจ้าของทรัพย์สิน หรือเป็นตัวแทนของเจ้าของทรัพย์สิน
 - ถ้าผู้จำหน่ายไม่ใช่เจ้าของทรัพย์สิน, ได้รับความยินยอมจากเจ้าของทรัพย์สิน หรือเป็นตัวแทนเจ้าของทรัพย์สิน

- ฎีกา 449/2519 – ผู้เช่าซื้อรถยนต์ชำระค่าเช่าซื้อไม่ครบ แต่ได้นำรถไปจำหน่ายโดยผู้ให้เช่าซื้อไม่ยินยอม ผู้ให้เช่าซื้อติดตามเอาคืนได้
- ฎีกา 631/2503 – เจ้าของรถฝากรถให้ผู้อื่นขาย และให้ผู้รับฝากแสดงออกเสมือนว่าเป็นสินค้าของตนเอง เมื่อผู้รับฝากนำรถนั้นไปจำหน่าย เจ้าของจะเอารถคืนได้ต้องไถ่ถอนจำหน่าย

การส่งมอบสังหาริมทรัพย์

- ม. 140 สังหาริมทรัพย์ คือ ทรัพย์สินที่ไม่ใช่สังหาริมทรัพย์และสิทธิที่เกี่ยวกับทรัพย์สินนั้น (ม. 139 อสังหาริมทรัพย์ คือ ที่ดิน, ทรัพย์สินติดที่ดินถาวรหรือเป็นอันเดียวกับที่ดิน และ สิทธิที่เกี่ยวกับที่ดินหรือทรัพย์สินที่ติดที่ดินหรือเป็นอันเดียวกับที่ดินนั้น)
- หากไม่มีการส่งมอบทรัพย์สิน จะไม่ใช้การจำหน่าย
- การส่งมอบโฉนดที่ดิน, ทะเบียนเรือ, หรือใบรับของคลังสินค้า ไม่ใช่การจำหน่ายที่ดินตามโฉนด, เรือ หรือสินค้าในคลัง
- หากลูกหนี้ตกลงว่าจะส่งมอบทรัพย์สินเพื่อจำหน่าย แต่ไม่ดำเนินการ เจ้าหนี้มีสิทธิฟ้องบังคับชำระหนี้ได้ก่อน กำหนดตาม ม. 193(2) หรือเรียกร้องให้ลูกหนี้ส่งมอบตาม ม. 213 วรรค 1
- ผู้จำหน่ายและผู้รับจำหน่ายตกลงให้ผู้อื่นเป็นผู้รักษาทรัพย์สินจำหน่ายได้ (ม. 749)
 - คู่สัญญาไม่สามารถตกลงให้ผู้จำหน่ายเป็นผู้รักษาทรัพย์สินจำหน่าย เพราะจะทำให้ทรัพย์สินจำหน่ายกลับไปสู่ความครอบครองของผู้จำหน่าย ซึ่งทำให้การจำหน่ายสิ้นสุด ตาม ม. 769
- หากผู้จำหน่ายยังมีสิทธิใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินจำหน่ายอยู่ ยังไม่ใช้การส่งมอบทรัพย์สิน
 - ฎีกา 173/2495 – ผู้จำหน่ายนำไม้สักไปจำหน่ายไว้แก่ผู้รับจำหน่าย โดยมีข้อตกลงว่า ผู้รับจำหน่ายสามารถนำไปซื้อขายได้ หากได้รับอนุญาตจากผู้รับจำหน่าย การดำเนินการดังกล่าวไม่ใช่การจำหน่ายตามกฎหมาย

ตัวอย่างคำพิพากษา

ฎีกา 1451/2503 – ลูกหนี้นำทรัพย์สินไปจำนำไว้กับเจ้าหนี้ โดยไม่ได้ทำหนังสือสัญญาจำนำไว้ การจำนำก็มีผลสมบูรณ์

ลูกหนี้นำทรัพย์สินไปจำนำไว้กับเจ้าหนี้ แต่โต้แย้งว่าการจำนำไม่ได้ทำหนังสือจึงเป็นโมฆะ แต่เนื่องจากกฎหมายไม่ได้กำหนดว่าการจำนำต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือ เมื่อจำเลยมอบทรัพย์สินให้เป็นที่ประกันการชำระหนี้ ก็ครบถ้วนเป็นการจำนำแล้ว

ฎีกา 449/2519 – ผู้เช่าซื้อรถยนต์ชำระค่าเช่าซื้อไม่ครบ แต่ได้นำรถไปจำนำโดยผู้ให้เช่าซื้อไม่ยินยอม ผู้ให้เช่าซื้อติดตามเอาคืนได้

ผู้เช่าซื้อทำสัญญาเช่าซื้อรถจากเจ้าของรถ แต่ยังไม่ชำระค่าเช่าซื้อไม่ครบถ้วน ผู้ให้เช่าซื้อจึงยังเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์รถยนต์ เมื่อผู้เช่าซื้อนำรถไปให้ผู้อื่นยึดถือเป็นที่ประกันหนี้โดยผู้ให้เช่าซื้อไม่ยินยอมด้วย การจำนำนั้นไม่ผูกพันผู้ให้เช่าซื้อ ผู้ให้เช่าซื้อติดตามรถคืนได้

ฎีกา 631/2503 – เจ้าของรถฝากรถให้ผู้อื่นขาย และให้ผู้รับฝากแสดงออกเสมือนว่าเป็นสินค้าของตนเอง เมื่อผู้รับฝากนำรถนั้นไปจำนำ เจ้าของจะเอารถคืนได้ต้องไถ่ถอนจำนำ

เจ้าของรถฝากรถให้ผู้อื่นขาย และให้ผู้รับฝากแสดงออกเสมือนว่ารถนั้นเป็นสินค้าของตนเอง เมื่อผู้รับฝากนำรถนั้นไปจำนำต่อบุคคลภายนอกที่รับจำนำโดยสุจริต เจ้าของรถจะเอารถคืนได้ก็ต่อเมื่อได้ไถ่ถอนจำนำแล้ว

ฎีกา 173/2495 – ผู้จำนำนำไม้สักไปจำนำไว้แก่ผู้รับจำนำ โดยมีข้อตกลงว่า ผู้รับจำนำสามารถนำไม้ไปซื้อขายได้ หากได้รับอนุญาตจากผู้รับจำนำ การดำเนินการดังกล่าวไม่ใช่การจำนำตามกฎหมาย

ผู้จำนำได้นำไม้สักไปจำนำไว้แก่ผู้รับจำนำ ผู้รับจำนำได้ประทับตราไม้และให้คนดูแลโรงเลื่อยเป็นผู้ดูแล โดยมีข้อตกลงว่า ผู้จำนำสามารถนำไม้ไปซื้อขายได้ หากได้รับอนุญาตจากผู้รับจำนำ การดำเนินการดังกล่าวไม่ถือว่าไม่อยู่ในความครอบครองของผู้รับจำนำหรือบุคคลภายนอก เพราะผู้จำนำนำไม้ไปเลื่อยหรือขายได้ จึงไม่มีการจำนำ

วิธีการจำนำ

การจำนำทรัพย์สินทั่วไป (ม. 747)

การจำนำทำได้โดยส่งมอบสิ่งหรือทรัพย์สินให้ผู้รับจำนำยึดถือ
เพื่อเป็นประกันหนี้

การจำนำตราสาร

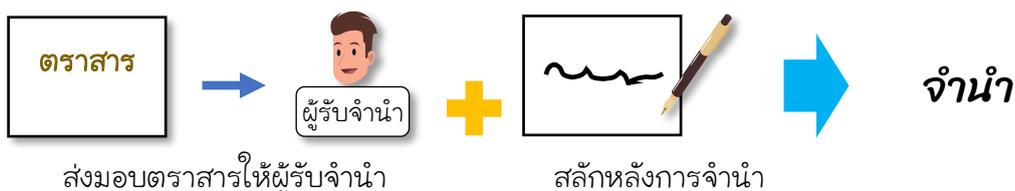
- ตราสาร คือ เอกสารที่ใช้แทนสิทธิหรือทรัพย์สิน + ทำขึ้นตามแบบที่กฎหมายกำหนด + โอนกันได้
โดยวิธีการของตราสารนั้น
 - เช่น ตั๋วเงิน (ตั๋วแลกเงิน, เช็ค, ตั๋วสัญญาใช้เงิน), ใบหุ้น, ใบตราส่ง, ใบประทวนสินค้า
 - เอกสารที่เป็นเพียงหลักฐานแห่งสิทธิ (เช่น หนังสือสัญญา) ไม่ใช่ตราสาร (ฎีกา 2051/2537)

การจำนำตราสารทั่วไป (ม. 750)

- หากไม่ทำตามวิธีการที่กำหนดไว้ = การจำนำเป็นโมฆะ

การจำนำตราสารชนิดออกให้บุคคลเพื่อเขาสั่ง (ม. 751)

- ไม่ต้องบอกกล่าวลูกหนี้แห่งสิทธิ
- ถ้าไม่สลักหลังการจำนำ จะไม่สามารถยกการจำนำขึ้นต่อสู้กับบุคคลภายนอก
- ตราสารต้องไม่มีข้อความห้ามเปลี่ยนมือ

